

sammen under de stærkt opadgaende Tider var Optimister og handlede derefter. Og jeg maa tilføje, at jeg tror ikke, vi burde have været Optimister. Statens Indkomster steg stærkt, men Udgifterne steg lige saa stærkt. De forskellige Tilskud paa Finansloven til alle mulige Formaal er i de senere Aar steget stærkt, deriblandt navnlig Tilskuddene til de sociale Formaal. Vi er, og jeg tror med Grund, stolte af, at vi er kommet saa vidt, som vi er, til Afhjælpning af Nøden paa alle de forskellige Omraader, hvor den findes, men jeg tror alligevel, at der maaske kunde være nogen Grund til at mene, at vi ogsaa paa det Omraade bliver nødt til at være lidt mere varsomme med vore Bevillinger, end vi hidtil har været, for baade Statens og Kommunernes Budgetter er jo nu stærkt spændt, og jeg kunde ønske at tilføje, at hvor godt og rigtigt det end er, at vi fremmer de sociale Formaal, saa er der dog nogle Skyggesider derved, idet Folk, der altid kan se Understøttelsen i Nærheden, let føres til at have mindre Arbejdsmod og mindre Arbejdsvillie, end Tilfældet ellers vilde være. Statens Indtægter svigter jo. Det fremgaar saaledes af, hvad den højtærede Finansminister nu nævnte, at Statsindtægterne fra Tidspunktet for Fremlægelsen af Finanslovsforslaget og indtil nu er gaaet ned. I 1919—20 indbragte Formue- og Indkomstskatten 325 Mill. Kr., nu indbringer den kun 131 Mill. Kr. Dette viser, hvor stærk Nedgangen er. Heldigvis synes Statsvirksomhederne at begynde at kunne svare sig, ja endog at give Overskud. Paa det foreliggende Finanslovsforslag er der opført 12—13 Mill. Kr. som Indtægt af Statsvirksomhederne, og det har vist sig, at man ogsaa siden har mærket Fremgang, for paa Finanslovsforslaget var der, da det blev forelagt, kun opført 9 Mill. Kr. som Udbytte af Statsvirksomheder. Man synes her at være kommet over det døde Punkt, og vi maa haabe, at denne Bevægelse kan fortsættes. I Folketingsudvalgets Betænkning til anden Behandling er der optaget en Skrivelse, som egentlig er baade sørgelig og glædelig, nemlig en Redegørelse fra den højtærede Trafikminister for, hvilke Besparelser der har kunnet foretages indenfor Jernbanevæsenet. Det viser sig deraf, at der er indvundet 25 Mill. Kr. Det er en ikke saa ganske lille Post. Men dette viser jo ogsaa, at der der som næsten overalt i de offentlige Virksomheder let indsniger sig en Hoben Slendrian, og det er dette, man har forsøgt at faa rettet og har faaet rettet noget. Et Tidens Tegn er de mange Sparekommissioner. Disse Kommissioner har vist

sig nødvendige for at komme den Slags Ting til Liivs, og det ser ud til, at man kan opnaa noget derved.

Det er ikke alene Formue- og Indkomstskatten, der svigter, men det er mange, mange andre. De mange rare Skattekluder, vi fik under Krigen, Børsskatten, Merindkomstskatten, og hvad de alle hedder, er næsten forsvundet nu, giver ikke noget. Det er da ikke saa sært, at man under de Forhold, hvorunder vi nu lever, maa se at finde andre Skattekluder. Hvordan vi skal opnaa Balance, er jo det, der for Tiden stadig spekuleres paa. Der er tre Maader at faa Balance paa, og den ene er den at optage Statslaan. Det har vi jo prøvet paa ganske godt. For 10 Aar siden var Gælden 350 Mill. Kr., nu er vi godt oppe over en Milliard Kr., saa jeg synes, det snart kunde være paa Tiden, om vi slap i alt Fald for ret store Laan. Renten af Gælden er en ret betydelig Post. Jeg ved, man undertiden siger om en Mand, der sidder haardt i det: hvordan mon den Mand klarer sig, og saa svarer vittige Hoveder: han lever af Renten af sin Gæld. Det er vel ikke sikkert, at vi kan det. Vi har set, at den store Bank, der var ved at bryde sammen, har gjort et lille Forsøg i den Retning, men det har ikke hjulpet noget. Saa er der jo dette, at Laan skal gaa lakkeløst hjem, hedder det. Vi skal en Gang tilbagebetale Gælden, men de Laan, vi gør, er jo Laan, vi desværre ikke selv kommer til at betale. Men derved forpligter vi Efterslægten, forpligter den i langt højere Grad, end jeg synes, vi har Lov til. Vi søger at værne vore Børn paa saa mange Maader, opdrager dem og giver dem en god Undervisning, men samtidig forringer vi de økonomiske Vilkaar, hvorunder de vil komme til at leve, ved den stadige Stiften Gæld, som de vil komme til at betale, eller i alt Fald er forpligtet til at betale. Hvordan det gaar, om de faar det gjort, ved vi jo ikke.

Den anden Vej til at opnaa Balance er den at lægge større Skatter paa, større indirekte Skatter er det jo særlig, man har haft for Øje. De direkte Skatter synes i høj Grad at have svigtet, maaske man endnu kunde klemme lidt ud her og der, men de fleste er dog enige om, at denne Vej ikke er rigtig farbar længere. Jeg saa i en Notits i en Avis en Gang for ikke længe siden, at den engelske Finansminister havde sagt, at Skatterne var slemt store nu, han kunde det første Aar betale dem, det andet Aar maatte han bruge af sin Formue, og det tredje Aar maatte han gøre Laan for at betale sin Skat. Saa vidt er vi ikke kommet